

Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych

ul. Kossutha 6, 40-844 Katowice

jednostka badawczo-rozwojowa KRS 0000058172; NIP 634-012-55-19

tel.: (32) 254-60-31, fax: (32) 254-17-17, e-mail: ietu@ietu.katowice.pl

www.ietu.katowice.pl

4 / 2010

Katowice, maj 2010

Informacja dla dziennikarzy

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Zintegrowany system wspomagający zarządzaniem i ochroną zbiornika zaporowego

Od stycznia 2010 r. IETU uczestniczy w realizacji projektu „Zintegrowany system wspomagający zarządzaniem i ochroną zbiornika zaporowego (ZiZOZap)”. Beneficjentem i koordynatorem projektu jest Uniwersytet Śląski w Katowicach działający w imieniu Konsorcjum Naukowego, w skład którego wchodzi Uniwersytet Śląski w Katowicach, Politechnika Krakowska, Instytut Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach oraz Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska PAN w Zabrze. Projekt dofinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka - POIG 01.01.02-24-078/09.

Spotkanie inauguracyjne, na którym przedstawione zostaną szczegółowe informacje na temat Projektu odbędzie się w **poniedziałek 17 maja 2010 roku, o godzinie 13.00 w auli im. Kazimierza Lepszego, w budynku rektoratu Uniwersytetu Śląskiego, Katowice, ul. Bankowa 12. Prosimy o potwierdzenie udziału w spotkaniu w Gabinetecie Rektora pod nr. tel.: 32 359 20 30, 32 359 14 10 lub e-mailem na adres: anna.tomczuk@us.edu.pl**

Obszarem badawczym projektu ZiZOZap jest Zbiornik Goczałkowicki, na którym interdyscyplinarne zespoły specjalistów przeprowadzą monitoring i analizy różnych elementów środowiska. Dane z badań warunków hydrologicznych, hydrogeologicznych i fizykochemicznych wody i osadów dennych oraz sparametryzowane wskaźniki ekologiczne i higieniczne odnoszące się do stanu flory i fauny oraz środowiska przyrodniczego wokół zbiornika zostaną zebrane w zintegrowane bazy danych.

Realizatorzy projektu rozpoznają jakie są główne problemy istotne dla optymalnego zarządzania zbiornikiem zaporowym, utworzą system informacyjny wraz z bazą danych. Na podstawie wyników badań i scenariuszy gospodarki wodnej opracują numeryczny model zbiornika zaporowego. Umożliwi on bieżącą ocenę stanu jakościowego i funkcjonalnego zbiornika oraz symulowanie i prognozowanie jego zmian.

Procedury, które zostaną opracowane na podstawie szczegółowych badań modelowych na Zbiorniku Zaporowym w Goczałkowicach będzie można wdrożyć na innych zbiornikach zaporowych w kraju, a także w państwach Unii Europejskiej. Zapewni to mocne ugruntowanie Nauki Polskiej w trójkącie wiedzy opartym na bazie nauka + technologia + innowacja oraz zabezpieczenie realizacji programów, których celem jest osiągnięcie rozwoju zrównoważonego przez wpływ na stabilność procesów przyrodniczych i równowagę ekologiczną.

W praktyce, system modeli zbiornika ma umożliwić przewidywanie zmian ilościowych i jakościowych zasobów wodnych, wpływających na procesy uzdatniania wody i minimalizację kosztów jej uzdatniania, a także prognozowanie żyzności wód oraz innych zmian w zbiorniku i w otaczających zbiornik ekosystemach.

Podjęte działania badawcze umożliwią w przyszłości uzyskanie dobrego stanu środowiska, a także uniknięcie ewentualnych wysokich kar z powodu niewykonania przyjętych zobowiązań unijnych przez instytucje zarządzające zbiornikami zaporowymi. Wypracowany uniwersalny system będzie służyć efektywniejszemu planowaniu i zarządzaniu eksploatacją zbiorników zaporowych, podejmowaniu racjonalnych decyzji tak, aby chronić potencjał ekologiczny zbiorników przy jednoczesnym utrzymaniu ich funkcji.

Wymiernymi korzyściami z realizacji projektu będą poprawa zasobów zbiornika jako źródła wody do picia dla Śląska; udoskonalenie ochrony przed skutkami powodzi i suszy oraz zachowanie stałego minimalnego odpływu wód ze zbiornika w warunkach suszy; ochrona wartości przyrodniczych i gospodarki rybackiej zbiornika. Przedstawione zostaną także możliwości wykorzystywania Zbiornika Goczałkowickiego dla rozwoju rekreacji.

Kontekst

Projekt dotyczy obszaru całego kraju, a także innych krajów europejskich o podobnym ukształtowaniu terenu i oddziaływaniach klimatycznych, szczególnie tych, które przyjęły prawne zobowiązania wynikające z zapisów Ramowej Dyrektywy Wodnej EU.

W świetle zapisów Ramowej Dyrektywy Wodnej, w krajach Unii Europejskiej konieczna jest intensyfikacja działań umożliwiających zrównoważone gospodarowanie zasobami wód w celu uzyskania ich dobrego stanu do 2015 roku. Dotyczy to także podlegających silnej antropopresji zbiorników zaporowych. Europejskie standardy zarządzania tymi akwenami wymagają zachowania dobrego potencjału ekologicznego zasobów wodnych i ekosystemów z nimi związanych, a także wykorzystania wód zbiorników zgodnie z ich funkcją gospodarczą i zapewnienia bezpieczeństwa budowli piętrzącej w warunkach zagrożeń naturalnych i technologicznych.

Projekt wiąże się z zapisami wszystkich międzynarodowych konwencji na temat zrównoważonego gospodarowania wodami jak „Berneńska” - o ochronie dzikiej fauny i flory oraz siedlisk naturalnych (1979); „Ptasia” 79/409/EEC - w sprawie ochrony dzikich ptaków (1979); czy „Siedliskowa” (tzw. FFH) 92/43/ECC - w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (1992).

Projekt ten spełnia istotne zapotrzebowanie na poprawę w zakresie *zintegrowanego i zrównoważonego wykorzystania zasobów wodnych*, uwzględnione w priorytetach badawczych obszaru badawczego „Środowisko i Rolnictwo” Krajowego Programu Badań i Prac Rozwojowych w takich działaniach jak:

1. Wpływ zagospodarowania i użytkowania terenu na reżim hydrologiczny i jakość wody oraz wykorzystanie retencji glebowej i powierzchniowej w kształtowaniu zasobów wodnych;
2. Gospodarowanie wodą na obszarach cennych przyrodniczo oraz działania dla przywrócenia lub poprawy ich walorów przyrodniczych;
3. Rozwój systemów informacyjnych w zarządzaniu zasobami wodnymi.

Dodatkowych informacji o projekcie ZIZOZAP udzielają:

prof. Paweł Migula, kierownik projektu, tel. 795495598, e-mail: zizozap@us.edu.pl

dr hab. Piotr Łaszczycza, kom. 795 495 579, e-mail: zizozap@us.edu.pl

dr Andrzej Woźnica, kom. 795 495 610, e-mail: zizozap@us.edu.pl

mgr inż. Wanda Jarosz, kom. 609 770 140, e-mail: jarosz@ietu.katowice.pl

Zdjęcia: Zbiornika Zaporowego w Goczalkowicach Andrzej Siudy